

Nr 53.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om beskattning av vissa kapitalförsäkringar.

I en den 12 mars 1954 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 186, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om beskattning av vissa kapitalförsäkringar.

Beträffande författningsförslagets lydelse hänvisas till utskottets hemställan.

Propositionen innehåller i huvudsak följande.

Med verkan från och med andra halvåret 1952 borttogs ur livförsäkringsbolagens grunder den s. k. treårskarensen, som innebar förbud för bolagen att belåna kapitalförsäkringar under de tre första åren efter tecknandet. Sedermera framkom, att denna situation utnyttjades i försäkringsbolagens ackvisitionsverksamhet på sådant sätt att skattesynpunkterna helt sköts i förgrunden. En synnerligen stark ökning ägde rum i fråga om nyteckning av engångsbetalda kapitalförsäkringar. Ökningen var koncentrerad till försäkringar på stora belopp, och försäkringarna tecknades i mycket stor utsträckning med omedelbar belåning hos bolagen. I detta läge infördes från och med den 1 mars 1953 såsom ett provisorium sådana ändringar i livförsäkringsbolagens grunder att återköpsvärdet — och därmed belåningsmöjligheten — av nytecknade försäkringar av ifrågavarande slag avsevärt beskas. Härefter har inträtt en markant minskning av tecknandet av kapitalförsäkringar med kort premieinbetalningstid.

I propositionen förordas att de nya bestämmelserna i försäkringsbolagsgrunderna t. v. skall bibehållas.

Med hänsyn till den utpräglade skatteflyktskaraktären i fråga om de försäkringar mot engångs- eller korttidspremier, som tecknades under tiden den 1 juli 1952—den 28 februari 1953, föreslås emellertid beträffande dessa försäkringar en individuell beskattning. Ägaren av en försäkring blir sålunda skattskyldig till inkomstskatt för en beräknad ränteavkastning av försäkringen och till förmögenhetsskatt för försäkringens värde.

Om ägaren till försäkringen godtar de bestämmelser, som numera finns i bolagens grunder i fråga om beräkningen av återköpsvärdet av en kapital-

försäkring, kommer emellertid hans försäkring icke att bli underkastad den föreslagna beskattningen.

För att lämna rådrom för avveckling eller omläggning av försäkringarna föreslås den nya lagstiftningen skola träda i kraft först den 1 januari 1955. Den första taxeringen kommer sålunda att ske år 1956. Beskattningen är avsedd att gälla tio år från försäkringarnas tecknande. Det sista taxeringsåret blir sålunda 1963.

Enligt förslaget blir försäkringsbolagen skyldiga att tillhandahålla taxeringsmyndigheterna erforderliga uppgifter till ledning vid taxeringen av ifrågavarande försäkringar.

Av statsrådsprotokollet i ärendet inhämtas bl. a. följande.

Beträffande beskattningen av kapitalförsäkring, till vilken kategori räknas alla försäkringsformer, som icke är pensionsförsäkringar, gäller, att premien — bortsett från det av sociala skäl betingade avdraget å högst 200 kronor för ogift och 400 kronor för makar — icke är avdragsgill och att utfallande försäkringsbelopp icke inkomstbeskattas. Räntheavkastningen å försäkringstagarens hos försäkringsbolaget inestående medel beskattas endast hos försäkringsbolaget, därvid statlig inkomstskatt utgår efter en skattesats av 10 procent. Förmögenhetsskatt å dessa tillgångar uttages varken hos försäkringstagaren eller hos försäkringsbolaget.

De skatteförmåner, som uppnås genom en kapitalförsäkring, är dels en sänkning av den statliga inkomstskatten med belopp utgörande produkten av å ena sidan räntheavkastningen å försäkringstagarens hos försäkringsbolaget inestående medel minskad med därå belöpande kommunalskatt och å andra sidan skillnaden mellan försäkringstagarens marginalsattesats och den för bolaget gällande skattesatsen 10 procent, dels bortfallandet av förmögenhetsskatten på försäkringstagarens hos försäkringsbolaget inestående medel. För kapitalförsäkringen gäller vidare vissa förmånliga regler även i fråga om arvsskatt och kvarlåtenskapsskatt. Dessa skatteförmåner är för handen vare sig försäkringen belånats eller icke.

Nu gällande bestämmelser för beskattning av kapitalförsäkring, vilka antogs år 1950, föregicks av en utredning av 1944 års allmänna skattekommitté, som även framlade förslag, som syftade till att i viss utsträckning eliminera de skattemässiga förmåner, som enligt vad tidigare antytts är förknippade med kapitalförsäkringsformen. Förslaget innebar att — utöver den skatt som skulle uttagas på försäkringsanstaltens avkastning — hos försäkringstagaren skulle uttagas inkomstskatt för beräknad ränta å premiereserv och förmögenhetsskatt för premiereserv. Denna särskilda beskattning skulle avse endast försäkringstagare med livförsäkringar till större belopp. Ehuru vissa skäl onekligen kan tala för en sådan beskattning, genomfördes emellertid icke dessa förslag, bl. a. med hänsyn till att de befärades komma att medföra betydande svårigheter vid tillämpningen såväl för försäkringsanstalterna som för de skattskyldiga och beskattningsnämnderna.

Frågan om utnyttjandet av livförsäkring för beredandet av obehöriga skat-

telättnader har ofta varit föremål för diskussion och olika åtgärder har vidtagits för hindrande därav.

För att motverka ett obehörigt utnyttjande av möjligheten att teckna kapitalförsäkringar mot engångspremier ingick livförsäkringsbolagen i början av år 1932 en överenskommelse om en treårskarens, innebärande att lån å låneberättigade kapitalförsäkringar mot engångspremie icke skulle få tagas förrän minst tre år förflutit efter försäkringens tecknande. Motsvarande bestämmelser infördes sedermera i försäkringsbolagens försäkringstekniska grunder. — Därjämte ingicks under år 1945, med hänsyn till att personer med hög marginalskattesats och betydande förmögenhet kunnat skaffa sig skattelättnader genom kapitalförsäkringar mot engångspremie även utan belåning, en överenskommelse mellan försäkringsbolagen att icke teckna sådan försäkring med högre premie än 50 000 kronor, i vissa fall med lång försäkringstid 150 000 kronor. Överenskommelsen om treårskarensen var kompletterad med överenskommelse mellan försäkringsinspektionen och bankinspektionen samt sparbanksinspektionen, om att ej heller de under dem sorterande företagen skulle belåna engångsbetalda livförsäkringar, som icke var tre år gamla. Överenskommelsen mellan försäkringsbolagen slopades emellertid under år 1950, sedan den nya skattelagstiftningen införts, men bestämmelserna om treårskarensen i avseende på belåningen av engångsbetalda kapitalförsäkringar kvarstod tills vidare i grunderna.

Nu angivna metoder för att söka hindra osunda förhållanden på detta område har emellertid visat sig vara behäftade med vissa brister. Det har sålunda förekommit, att försäkringsbolag genom samarbete med kapitalstarka icke bankmässiga intressenter i viss utsträckning lyckats kringgå bestämmelserna. Detta förhållande har vållat irritation hos övriga bolag. Härtill kommer att metoden endast riktar sig mot omedelbart belånade, engångsbetalda försäkringar.

I sina under år 1950 inlämnade förslag till grunder enligt nya lagen om försäkringsrörelse hade det övervägande antalet livförsäkringsbolag borttagit treårskarensen för belåning av engångsbetalda kapitalförsäkringar med hänsyn till att livförsäkringens beskattningsfrågor under samma år reglerats genom ny lagstiftning. Ändringen godtogs av Kungl. Maj:t genom grundernas stadfästande i juni 1952.

Resultatet av lånespärrens slopande blev emellertid sådant, att på våren 1953 nya provisoriska spärrbestämmelser infördes i grunderna med verkan från och med den 1 mars 1953. Dessa nya spärrbestämmelser innebär för sådana kapitalförsäkringar, som är återköpsberättigade och därmed även låneberättigade samt för vilka under något av de första tio åren inbetalts högre premiebelopp än som skolat erläggas därest premiebetalningen varit jämnt fördelad över 15 år, att återköpsvärdet under de första tio åren likväl blir högst lika med det återköpsvärde, som svarar mot en jämn premiebetaltning i 15 år. Som konsekvens härav kan icke lån med säkerhet i försäkringsbrev inom återköpsvärdet beviljas av bolagen och redovisas enligt 274 § punkt 8 lagen om försäkringsrörelse till högre belopp. Skulle bolag

likväl bevilja lån mot säkerhet i försäkringsbrev utöver det beskurna återköpsvärdet — eller över huvud taget till enskild person mot annan säkerhet än den nämnda eller inteckning i fastighet eller tomträtt — skall sådana lån jämlikt av försäkringsinspektionen utfärdade anvisningar individuellt redovisas till försäkringsinspektionen med angivande av säkerhetens art. Eventuellt sådant kringgående av den föreslagna inskränkningen av lånevärdet kan sålunda observeras hos försäkringsinspektionen. För att inte den nya bestämmelsen i grunderna om beskärande av återköpsrätten skall i särskilda fall få alltför hårda konsekvenser, har föreskrivits att en av försäkringsinspektionen godkänd nämnd må kunna medgiva dispens.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1953 tillkallade chefen för finansdepartementet samma dag särskilda sakkunniga, nämligen kammarrättsrådet Nils G. Lindquist, ordförande, och byråchefen O. Vinell med uppdrag att verkställa en utredning angående beskattningen av kapitalförsäkringar.

I direktiven för utredningen anfördes, bland annat, att på senare tid iakttagits, att en viss form av kapitalförsäkring i mycket stor omfattning utnyttjats uteslutande eller i allt fall huvudsakligen i syfte att möjliggöra skatteflykt för försäkringstagaren. Den försäkringsform som åsyftades var kapitalförsäkring mot engångspremie. Under senare delen av år 1952 och de första månaderna under år 1953 hade sådana försäkringar tecknats i en utsträckning som aldrig tidigare. Denna stora nyteckning torde huvudsakligen ha sin grund i det förhållandet, att vid halvårsskiftet 1952 möjligheter öppnades för försäkringsbolagen att låta försäkringstagarna belåna dessa försäkringar i samband med teckningen. Följden härav blev, att ackvisitionsarbetet ofta direkt torde ha inriktats på att påvisa de skattemässiga fördelarna med dessa försäkringar och möjligheterna att omedelbart få försäkringarna belånade. De tecknade försäkringarna torde mestadels lyda på ansefliga belopp och man torde få förutsätta, att de försäkringstagare, som tecknat försäkringarna, i stort sett var att återfinna bland större inkomsttagare och förmögenhetsägare. Omständigheterna tydde också på, att ackvisitionsarbetet koncentrerats till dessa kategorier.

Den åtgärd, som försäkringsinspektionen några månader dessförinnan hade företagit för att genom bestämmelser i grunderna för livförsäkringsbolagens verksamhet beskära belåningsmöjligheterna, hade avsetts vara ett provisorium. Så länge detta provisorium bestod, kunde antagas att försäkringar av nu ifrågavarande slag kom att tecknas i väsentligt mindre utsträckning än under sista halvåret 1952 och början av 1953. Emellertid innebar denna provisoriska anordning en i viss mån godtycklig nedsättning av försäkringarnas återköps- och lånevärden. Under sådana förhållanden var det enligt departementschefens uppfattning angeläget att statsmakterna på nytt prövade beskattningsfrågan. För att få underlag för en sådan prövning borde en utredning igångsättas.

1944 års allmänna skattekommittés i samband med 1950 års lagstiftning behandlade förslag hade, anförde departementschefen vidare, bedömts komma att medföra stora tillämpningssvårigheter och avvisades därför. Vid den

nu ifrågasatta utredningen borde undersökas om möjligheter funnes att genom förenkling av metoden nå ett resultat, där sådana svårigheter gjorde sig mindre gällande. Även andra vägar att inom skattelagstiftningens ram åstadkomma en acceptabel lösning borde prövas. Möjligt var att de ifrågasatta ändrade skattereglerna borde omfatta endast vissa kategorier kapitalförsäkringar. Också tillämpningen av försäkringslagstiftningen för ifrågavarande område borde komma under bedömande vid utredningen.

En ofta hävdad princip hade varit, att en ändring i skärpande riktning av livförsäkringstagares beskattning icke borde omfatta försäkringar, som tecknats före ändringens ikraftträdande. För försäkringsväsendets utveckling var en sådan princip av stor betydelse. Även om principen i allmänhet borde följas, kunde det emellertid under särskilda omständigheter te sig rimligt att undantag gjordes. Särskilt kunde detta vara förhållandet i sådana fall, då man kunde konstatera, att försäkringsmässiga synpunkter spelat en helt underordnad roll vid försäkringsavtalens ingående och att lagstiftningen utnyttjats för rena skatteflyktsåtgärder. Vid den föreslagna utredningen borde därför undersökas, om eventuella nya beskattningsregler borde göras tillämpliga även på vissa av de kapitalförsäkringar mot engångspremie, som tecknats under de senaste åren. I detta sammanhang borde övervägas, huruvida en särskild uppgiftsskyldighet för försäkringsanstalterna kunde bli nödvändig för att de ifrågasatta åtgärderna skulle medföra åsyftad verkan.

Utredningsmännen har överlämnat en den 25 september 1953 dagtecknad promemoria med förslag till bestämmelser om individuell ränte- och förmögenhetsbeskattning av kapitalförsäkringar. Ett vid promemorian fogat förslag till författningsändringar har såsom *Bihang A* fogats till statsrådsprotokollet i ärendet.

Över promemorian har, efter remiss, *yttranden* avgivits av kammarrätten, försäkringsinspektionen, pensionsstyrelsen, riksskattenämnden, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Östergötlands, Malmöhus, Örebro, Västmanlands och Västerbottens län, taxeringsnämndsordförandenas riksförbund, Svenska Livförsäkringsbolags förening, Livförsäkringsanstalterna Folket och Samarbeta samt Thulebolagen.

Rörande motiveringen för det i propositionen framlagda förslaget hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Sammanfattning av utredningsmännens synpunkter och förslag, s. 8—12.

Remissyttrandena, s. 13—22.

Departementschefen, s. 22—26.

Med en den 5 april 1954 dagtecknad skrift har *Livförsäkrings-Aktiebolaget Thule* för utskottets kännedom överlämnat avskrift av bolagets framställning till Konungen den 22 maj 1951 i ärende rörande stadfästade av nya grunder för försäkringsbolagen. I denna framställning hade bolaget fram-

hållit, att risk för missbruk i syfte att åstadkomma skattelindring föreläge, därest lånespärren slopades i försäkringsbolagens grunder.

Utskottet. I förevarande proposition nr 186 har framlagts förslag till förordning om beskattning av vissa kapitalförsäkringar. Förslaget innebär, att i fråga om kapitalförsäkringar tecknade mot engångs- eller korttidspremier under tiden den 1 juli 1952—den 28 februari 1953, den beskattning, som för närvarande sker hos försäkringsbolagen, skall kompletteras med en individuell inkomst- och förmögenhetsbeskattning hos försäkringens ägare. I propositionen redovisas de skäl, vilka föranlett Kungl. Maj:t att föreslå införande av ifrågavarande bestämmelser. Utskottet får härutinnan i första hand hänvisa till vad i propositionen anförts. Här torde allenast få erinras om följande.

Frågan om utnyttjande av kapitalförsäkringar för beredande av obehöriga skattelättnader är icke ny och olika åtgärder har vidtagits i ändamål att hindra ett dylikt utnyttjande. Bl. a. ingick livförsäkringsbolagen i början av år 1932 en överenskommelse om en treårskarens, innebärande att lån å låneberättigade kapitalförsäkringar mot engångspremie icke skulle få tagas förrän minst tre år förflutit från försäkringens tecknande. Motsvarande bestämmelse infördes sedermera i försäkringsbolagens tekniska grunder. I sina under år 1950 inlämnade förslag till grunder enligt nya lagen om försäkringsrörelse hade det övervägande antalet livförsäkringsbolag borttagit treårskarensen med hänsyn till att livförsäkringens beskattningsfrågor under nämnda år reglerats genom ny lagstiftning. Man ansåg, att den nya lagstiftningens regler icke — i varje fall redan kort tid efter utfärdandet — skulle behöva kompletteras med enskilda överenskommelser samt ifrågasatte om det ens vore lämpligt att så skedde. Det framhölls också, att erfarenheten visat, att lånespärren kunde kringgås.

Treårskarensen hade av flera orsaker visat sig vara en bristfällig metod för reglering av förhållandena. Man hade därför att välja mellan att lita till berörda parter intresse och förmåga att driva en sund försäkringsverksamhet utan närmare regleringar och att införa åtgärder av mera vittgående art än det förbud mot belåning, som treårskarensen innebar. Kungl. Maj:t föredrog vid grundernas stadfästande i juni 1952 den förra utvägen.

Såsom framgår av departementschefens anförande till statsrådsprotokollet den 30 juni 1953 och av den utredning, som verkställdes av de av honom tillkallade sakkunniga, blev resultatet av treårskarensens slopande sådant, att ett ingripande i någon form ansågs nödvändigt. Med anledning härav vidtogs med verkan från den 1 mars 1953 sådana ändringar i grunderna för livförsäkringsbolagens verksamhet, att möjligheterna av att belåna kapitalförsäkringar avsevärt beskurits. Denna nya lånespärre har ännu så länge visat sig vara effektiv och departementschefen anser, att andra åtgärder för hindrande av kapitalförsäkringars utnyttjande som medel för skatteflykt tills vidare kunde anstå, men att ett ingripande är erforderligt mot de transaktioner, som ägt rum under tiden den 1 juli 1952—den 28 februari 1953. Han föreslår därför beskattningsåtgärder, vilka i princip är ägnade att

åstadkomma likställighet mellan de försäkringar, som tecknats under ovan nämnda tid, och de försäkringar, som tecknats från och med den 1 mars 1953.

Det sparande, som sker genom tecknandet av livförsäkringar intager i beskattningshänseende en gynnad ställning i jämförelse med annat sparande. Det är därför av vikt, att möjligheterna att teckna försäkringar icke obehörigen utnyttjas. Den principiellt riktiga utvägen att för framtiden hindra uppkomsten av företeelser liknande dem, som under tiden den 1 juli 1952—den 28 februari 1953 förekommit på kapitalförsäkringens område synes vara en sådan ändring i beskattningsreglerna, att kapitalbildning genom kapitalförsäkring i beskattningshänseende behandlas efter samma regler som gäller beträffande annan kapitalbildning. Departementschefen har emellertid ansett sig icke nu böra lägga fram förslag till lösning av spørsmålet enligt denna linje utan i stället föreslagit att man tills vidare skulle nöja sig med de bestämmelser om återköpsrätt, som med verkan från den 1 mars 1953 införts i livförsäkringsbolagens grunder. De skäl, med vilka departementschefen motiverat detta sitt ståndpunktstagande, finner utskottet bärande.

De i fråga om kapitalförsäkringar mot engångs- och korttidspremier föreslagna särskilda beskattningsåtgärderna har till ändamål att eliminera den skattelättnad, i vilken man spekulerade vid försäkringarnas tecknande. Dess innersta syfte är att förmå försäkringstagarna att förse sina försäkringar med den klausul om återköpsvärdets begränsning, som med verkan från den 1 mars 1953 införts i försäkringsbolagens grunder.

Utskottet anser, att den omständigheten, att Kungl. Maj:t vid stadfästande av försäkringsbolagens grunder överskattat möjligheterna att utan stöd av överenskommelser och bestämmelser i grunderna undvika avarter inom verksamheten, icke kan utgöra ett skäl för godtagande av det utnyttjande av kapitalförsäkringens beskattningsförmåner på sätt som förekommit under tiden den 1 juli 1952—den 28 februari 1953. Utskottet anser därför i likhet med departementschefen rimligt, att sådana åtgärder vidtages, att de försäkringstagare, som utnyttjat friheten från förbud mot belåning till att under angiven tid teckna kapitalförsäkringar mot engångs- eller korttidspremier, icke kommer i mera gynnsamt läge än de försäkringstagare, som tecknat dylika försäkringar från och med den 1 mars 1953. De föreslagna beskattningsbestämmelserna, som är så avfattade att de är tillämpliga endast å försäkringar, där behovet av försäkringsskydd spelat en mycket underordnad roll vid tecknandet, synes ägnade att åstadkomma den önskade effekten. Skattskyldig, som icke kan eller önskar godtaga regeln om begränsningen av försäkringens återköpsvärde enligt de nuvarande bestämmelserna i försäkringsbolagens grunder, har dessutom genom att de ifrågasatta bestämmelserna föreslagits skola träda i kraft först den 1 januari 1955 beretts möjlighet att avveckla försäkringen och sålunda undgå beskattningen utan nämnvärda kostnader. Då vidare den föreslagna beskattningen icke är retroaktiv i den meningen, att den kommer att tilläm-

pas på förflutna beskattningsår, anser utskottet, att avsteget från principen, att beskattningsregler i skärpande riktning icke bör göras tillämpliga å tidigare tecknade försäkringar, är väl försvarligt och icke behöver väcka några betänkligheter.

De föreslagna bestämmelserna om beskattning av vissa kapitalförsäkringar kan sålunda i princip av utskottet godtagas.

Förslagets detaljer föranleder särskilt uttalande från utskottets sida endast i följande hänseenden. Enligt 3 § åvilar skattskyldigheten den, som var ägare av försäkringen vid utgången av juni 1953. Angelägenheten av att hindra manipulationer gör, att skattskyldigheten bör fixeras till tidpunkt så långt tillbaka i tiden som möjligt. Med hänsyn härtill synes den föreslagna tidpunkten i och för sig vara lämplig, eftersom direktiven för de av departementschefen tillkallade utredningsmännen offentliggjordes den 30 juni 1953. Det skulle även kunna antagas, att den tidpunkt, till vilken skattskyldigheten fixeras, skulle vara av underordnad betydelse för de skattskyldiga, eftersom man svårligen skulle kunna tänka sig något legalt behov av överlåtelser av försäkringar av den typ, det här är fråga om. Enligt vad som under hand upplysts utskottet lär emellertid enstaka överlåtelser ha förekommit exempelvis i samband med någon affärstransaktion eller äktenskapsskillnad. Utskottet anser därför, att skattskyldigheten bör fixeras till någon senare tidpunkt. Utgången av december 1953 synes utskottet därvid vara lämplig. Denna tidpunkt synes nämligen kunna väljas utan nämnvärd risk för manipulationer genom antedateringar o. d. med hänsyn till de kontrollmöjligheter uppgifterna i självdeklarationen bör kunna ge. Väljes en senare tidpunkt synes en kontroll på detta område kunna avsevärt försvåras.

Skattskyldigheten bör alltså enligt utskottets mening i princip åvila den, som ägde försäkringen vid utgången av december 1953. Har den person, som vid nämnda tidpunkt var ägare till försäkringen avlidit utan att försäkringen upphört — något som kan inträffa om exempelvis försäkringen tagits icke på ägarens utan på annan persons liv — bör skattskyldigheten i fortsättningen åvila den nye ägaren. Detsamma bör gälla om försäkringen efter utmätning eller ägarens konkurs övergår till ny ägare. Bestämmelser som reglerar dessa förhållanden saknas emellertid i förslaget, och 3 § bör därför kompletteras med ett stadgande av innebörd, att om ägaren avlider utan att försäkringen upphör eller äganderätten genom utmätning eller konkurs övergår till annan, skall skattskyldigheten åvila den nye ägaren.

Enligt 4 § andra stycket skall såsom tillgång vid förmögenhetsberäkningen upptagas försäkringens skattevärde; har försäkringen upphört före beskattningsårets utgång, skall dess värde dock icke inräknas i förmögenheten. Vidare stadgas i 5 § att i fråga om försäkring, som upphört under nämnda år, vid taxeringen till inkomstskatt skattevärdet skall utgöras av återköpsvärdet omedelbart före försäkringens upphörande. Av bestämmelserna i 2 § torde framgå att med försäkring, som upphört, skall vara likställd försäkring, som upphört att vara skattepliktig. Om sålunda ägare

av försäkring under det löpande beskattningsåret avtalar med försäkringsbolaget, att den nya återköpsklausulen skall äga tillämpning å försäkringen, blir han jämlikt 2 § icke skattskyldig till förmögenhetsskatt det beskattningsåret, eftersom försäkringen upphört att vara skattepliktig före beskattningsårets utgång. För beräknad ränta blir han emellertid skattskyldig för den del av beskattningsåret, under vilken försäkringen varit skattepliktig. Till grund för inkomstberäkningen ligger därvid försäkringens återköpsvärde omedelbart innan försäkringen upphörde att vara skattepliktig.

Övriga i propositionen nr 186 avhandlade frågor har icke givit anledning till erinran eller eljest till särskilt yttrande från utskottets sida.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts
förevarande proposition nr 186 icke kunnat av riksdagen
oförändrad bifallas, antaga följande såsom *utskottets förslag*
betecknade

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Förslag

till

förordning om beskattning av vissa kapitalförsäkringar.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

För kapitalförsäkring som i 2 § avses skall — utan hinder av vad om beskattning av kapitalförsäkring eljest är stadgat — för de beskattningsår, för vilka taxering verkställs i första instans åren 1956—1963, utgöras kommunal inkomstskatt, statlig inkomstskatt och statlig förmögenhetsskatt i enlighet med vad nedan närmare stadgas.

2 §.

Bestämmelserna i denna förordning skola äga tillämpning å sådan återköpsberättigad kapitalförsäkring, som meddelats av eller utlösts hos livförsäkringsbolag under tiden från och med den 1 juli 1952 till och med den 28 februari 1953, under förutsättning att försäkringens återköpsvärde vid någon tidpunkt under kalenderåret närmast före taxeringsåret överstigit 15 000 kronor och tillika varit högre än det återköpsvärde, som skulle hava gällt, om premiebetalningen oavsett försäkringstidens längd skolat fullgöras helårsvis med jämn fördelning på femton år från avtalets slutande. Har samtidigt hos ett försäkringsbolag tagits flera kapitalförsäkringar å samme persons eller samma personers liv, skola försäkringarna vid beräkning av återköpsvärde betraktas såsom en försäkring.

Bestämmelserna i denna förordning skola icke gälla kapitalförsäkring, för vilken premierna skola erläggas under en tid av minst tio år och för vilken icke under något år erlagts premie överstigande en femtedel av sammanlagda beloppet av de premier, som skolat erläggas, därest premiebetalningen lika fördelats på tio år från avtalets slutande.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

3 §.

Skattskyldig enligt denna förordning är den som vid utgången av juni 1953 var ägare av försäkringen.

(Utskottets förslag.)

3 §.

Skattskyldig enligt denna förordning är den som vid utgången av december 1953 var ägare av försäkringen. Därest denne avlider utan att försäkringen upphör eller om äganderätten till försäkringen efter utmätning eller efter konkurs övergår till annan, skall dock skattskyldigheten åvila den nye ägaren.

4 §.

Vid taxeringen till kommunal inkomstskatt och till statlig inkomstskatt skall såsom intäkt av kapital upptagas ett belopp motsvarande för helt år räknat två procent av kapitalförsäkringens skattevärde.

Vid taxeringen till statlig förmögenhetsskatt skall såsom tillgång vid förmögenhetsberäkningen upptagas försäkringens skattevärde. Har försäkringen upphört före beskattningsårets utgång, skall dess värde dock icke inräknas i förmögenheten.

5 §.

Med kapitalförsäkrings skattevärde förstås i denna förordning försäkringens återköpsvärde den 31 december det kalenderår, som närmast föregått taxeringsåret. I fråga om försäkring som upphört under förstnämnda år skall dock vid taxeringen till inkomstskatt skattevärdet utgöras av återköpsvärdet omedelbart före försäkringens upphörande.

6 §.

Försäkringsbolag skall till ledning vid taxering för inkomst och förmögenhet enligt denna förordning lämna uppgift om kapitalförsäkrings skattevärde. I fråga om sådan uppgift skall vad i taxeringsförordningen stadgas om uppgift enligt 33 § samma förordning äga motsvarande tillämpning, och skola jämväl i övrigt taxeringsförordningens bestämmelser i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

7 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda för tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1955.

Stockholm den 11 maj 1954.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Heüman, Spetz, Franzon, Gustaf Elofsson, Falk, Velander, Söderquist, Niklasson och Einar Eriksson; samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Kristensson i Osby, Orgård, Sjölin*, Jonsson i Skedsbygd, Brandt, Kärrlander, Christenson i Malmö, Henriksson och Nilsson i Svalöv.

* Icke närvarande vid justering av betänkandet.